

The Holy See

KATEHEZA PAPE BENEDIKTA XVI.

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 17. svibnja 2006.

Petar, ribar pozvan da lovi ljude

Draga braćo i sestre!

Nastavljajući nakanu da potanje prikaemo apostolsku slubu, dosad smo ocrnali teološku sliku u koju se ta sluba smješta, stavljajući u središte pozornosti ponajprije značenje sluenja crkvenoj zajednici. Sada elimo ući u izravni dodir s osobnostima pojedinih apostola, ispitujući njihove profile onako kako su opisani u Novom zavjetu.

Nakon Isusa, Petar je najpoznatiji i najčešće spominjani lik u novozavjetnim spisima: spominje se 154 puta s nadimkom Petros, "kamen", "stijena", što je grčki prijevod aramejskog imena Kefa što mu ga je dao sam Isus. To je ime potvrđeno 9 puta ponajprije u Pavlovim poslanicama. Tome valja dodati često ime Simon (Šimun; 75 puta), a riječ je o grčkom obliku izvorno hebrejskog imena Simeon (2 puta: *Dj* 15,14; 2 *Pt* 1,1). Sin Ivanov (usp. *Iv* 1,42) ili, u aramjeskom obliku, bar-Jona, sin Jonin (usp. *Mt* 16,17). Šimun je bio iz Betsaide (usp. *Iv* 1,44), gradića istočno od Galilejskog jezera, iz kojega je bio i Filip, te, naravno, Andrija, Šimunov brat. U govoru mu se osjećao galilejski naglasak. I on je, poput svoga brata, bio ribar: s obitelji Zebedejevom, koji je bio otac Jakovljevi i Ivanov, bavio se ribarenjem na Genezaretskom jezeru (usp. *Lk* 5,10). Stoga je morao uivati određenu ekonomsku samostalnost. Bio je pokretan i iskrenim religioznim zanimanjem koje ga je potaklo da se zajedno s bratom zaputi sve do Judeje kako bi mogao pratiti propovijedanje Ivana Krstitelja (*Iv* 1,35-42).

Bio je idovski vjernik, pun povjerenja u djelatnu Boju prisutnost u povijesti njegova naroda, ali i oalošćen, jer nije vidio njegovo moćno djelovanje u događajima kojima je, u svoje doba, bio

svjedokom. Bio je oženjen, a njegova je punica, koju je Isus jednom ozdravio, ivjela je u Kafarnaumu, u kući u kojoj je i Šimun boravio kada se nalazio u gradu (usp. *Mt* 8,14-15; *Mk* 1,29-31; *Lk* 4,38-39). Arheološka iskapanja posljednjih desetljeća omogućila su da ispod osmerokutnog mozaika male bizantske crkve svjetlo dana ugledaju tragovi drevne crkve uređene unutar te kuće, što potvrđuju i grafiti sa zazivima upućenim Petru. Evanđelja nas izvješćuju da je Petar bio među prva četiri učenika Nazarećanina (usp. *Lk* 5,1-11), kojima valja dodati i petoga, prema običaju da svaki rabin mora imati pet učenika (usp. *Lk* 5,27: poziv Levija). Kada Isus napravi prijelaz od pet na dvanaest učenika (usp. *Lk* 9,1-6), postat će jasna i novost njegova poslanja: On je došao okupiti eshatološki Izrael, simboliziran brojem dvanaest, što je bio i broj izraelskih plemena.

Šimun se u Evanđeljima predstavlja odlučnim i naglim karakterom; spreman je i silom braniti svoje stavove (dovoljno je sjetiti se njegova korištenja mača: usp. *Iv* 8,10-11). U isto vrijeme zna biti prostodušan i plašljiv, pa ipak iskren, sve do najiskrenijeg kajanja (usp. *Mt* 26,75). Evanđelja nam omogućuju da ukorak slijedimo njegov duhovni put. Početna je točka poziv što ga prima od Isusa. Do njega dolazi jednog običnog dana dok se Petar bavio svojim ribarskim poslom. Isus se nalazi uz Genezaretsko jezero, a mnoštvo se tiska oko njega kako bi ga slušalo. Brojnost slušatelja stvara nepriliku. Učitelj uz obalu ugleda dvije barke; ribari su bili sišli i sada peru mreže. On zatraži da se popne na barku, onu Šimunovu, te ga moli da se malo udalje od obale. Sjednuvši na to improvizirano sjedalo-katedru, Isus počne iz barke poučavati mnoštvo (usp. *Lk* 5,1-3). Kad je dorekao, kaže Šimunu: "Izvezi na pučinu i bacite mreže za lov". Petar odgovara: "Učitelju, svu smo se noć trudili i ništa ne ulovismo, ali na tvoju riječ bacit ću mreže" (*Lk* 5,4-5). Isus nije bio stručnjak u ribarstvu: pa ipak Šimun ribar ima povjerenja u toga rabina, koji mu ne daje odgovore, nego ga poziva na predanje. Njegova reakcija pred čudesnim ulovom obilježena je čuđenjem i strahom: "Idi od mene! Grešan sam čovjek, Gospodine!" (*Lk* 5,8). Isus odgovara pozivajući ga da ima povjerenja te se otvori za novi plan koji nadilazi svaki njegov naum: "Ne boj se! Odsada ćeš loviti ljude" (*Lk* 5,10). Petar dozvoljava da bude uključen u tu veliku avanturu: velikodušan je, priznaje svoja ograničenja, ali vjeruje u onoga koji ga poziva te slijedi san svoga srca. Kaže "da", i postaje učenikom Isusovim.

Drugi značajan trenutak u svome duhovnom hodu Petar doživljava u blizini Cezareje Filipove, kad Isus učenicima postavlja ovo pitanje: "Što govore ljudi, tko sam ja?" (*Mk* 8,27). Isus se međutim ne zadovoljava odgovorom utemeljenom na onome što se priča. Od onih koji su prihvatili da budu s njime osobno povezani očekuje i osobno stajalište. Stoga dodaje: "A vi, što vi kažete, tko sam ja?" (*Mk* 8,29). Petar je taj koji odgovara u ime ostalih: "Ti si Krist" (*Mk* 8,29), to jest Mesija. Ovaj Petrov odgovor, koji ne dolazi "od tijela i krvi", nego mu je darovan od Oca koji je na nebesima (usp. *Mt* 16,17), nosi u sebi kao u zametku buduću ispovijest vjere Crkve. Unatoč tome, Petar još nije bio razumio duboki sadržaj mesijanskoga poslanja Isusova. To potvrđuje nakon kratkog vremena, kad pokazuje da je Mesija kojeg slijedi u svojim snovima, prilično drugačiji od onoga iz Bojega nauma. Pred navještajem muke on je sablanjen i buni se, izazivajući snaan Isusov odgovor (usp. *Mk* 8,32-33). Petar eli Mesiju kao "boanskoga čovjeka", koji će ostvariti očekivanja naroda, namećući svima svoju moć. Isus se pak predstavlja kao "čovjekoliki Bog", koji preokreće iščekivanja mnoštva

poduzimajući put poniznosti i trpljenja. To je veliki izbor: dati prednost vlastitim očekivanjima odbacujući Isusa ili prihvatiti Isusa u istinitosti njegova poslanja te odstraniti pretjerano ljudska očekivanja. Petar - budući da je nagao - ne sustee se, pa vodi Isusa na stranu kako bi mu se suprotstavio. Isusov odgovor ruši sva njegova lana očekivanja, dok ga poziva na obraćenje i nasljedovanje: "Nosi se od mene, sotonu, jer ti nije na pameti što je Bože, nego što je ljudsko" (*Mk 8,33*).

Petar je tako naučio što znači doista slijediti Isusa. To je njegov drugi poziv, sličan onom Abrahamovu u Post 22, nakon onoga iz Post 12: "Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj kri i neka ide za mnom. Tko hoće ivot svoj spasiti, izgubit će ga; a tko izgubi ivot svoj poradi mene i evanđelja, spasit će ga (*Mk 8,34-35*). To je zahtjevan zakon nasljedovanja: treba se znati odreći, ako je to potrebno, i čitavoga svijeta, kako bi se spasio vlastiti ivot, vlastita duša (usp. *Mk 8,36-37*). Premda teška srca, Petar prihvaća poziv i nastavlja svoj hod stopama Učiteljevim.

Pozdrav hrvatskim hodočasniciima na hrvatskom:

Od srca pozdravljam hrvatske hodočasnike iz Osijeka i iz Zagreba! Krist, koji je pobonim enama i svojim apostolima objavio radost uskrsnuća, neka i vas blagoslovi te vas učini smjelim navjestiteljima svoje pobjede. Hvaljen Isus i Marija!